

Προγραμματισμός του μαθήματος **Οικιακής Οικονομίας** Επισημάνσεις για Α΄, Β΄ και Γ΄ Γυμνασίου

Ο ετήσιος προγραμματισμός πρέπει να ανταποκρίνεται στους Δείκτες Επιτυχίας της κάθε τάξης ξεχωριστά. Το Πρόγραμμα Σπουδών της Αγωγής Υγείας είναι οργανωμένο σε τέσσερις θεματικές ενότητες, οι οποίες καλύπτουν όλο το φάσμα των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που θα αναπτύξουν οι μαθητές/τριες στο πλαίσιο του μαθήματος.

Σε κάθε προγραμματισμό πρέπει να λάβετε υπόψη τους **Γενικούς Σκοπούς** της κάθε ενότητας οι οποίοι αναφέρονται στους τρεις βασικούς άξονες των αναλυτικών προγραμμάτων της Κύπρου (βλέπε ενότητα 2.1 του ΠΣΑΥ).

Κάθε υποενότητα αναλύεται σε **Γενικούς Στόχους** (ενότητα 2.3.1 του ΠΣΑΥ) που αφορούν όλες τις βαθμίδες. Οι Γενικοί Στόχοι αναλύονται σε **Δείκτες Επιτυχίας** ανάλογα με το επίπεδο μάθησης. Σημειώνεται ότι οι Δείκτες Επιτυχίας είναι προσαρμοσμένοι στις δυνατότητες της εκπαίδευσης και στην αλλαγή συμπεριφορών και στάσεων που σχετίζονται με την υγεία, δεδομένου της αναγνώρισης των πολλαπλών κοινωνικών, πολιτισμικών, οικονομικών και άλλων παραγόντων που έχουν ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση συμπεριφορών.

Οι δείκτες επιτυχίας είναι αλληλένδετοι και πολλές φορές ανάλογα με τη δραστηριότητα ή τη δράση που θα εφαρμόσετε, επιτυγχάνεται η ταυτόχρονη υλοποίηση πολλών δεικτών επιτυχίας (βλέπε πόστερ-μοντέλο ΠΣΑΥ).

Σε κάθε προγραμματισμό που θα κάνετε, να έχετε υπόψη, τους **κοινούς δείκτες επιτυχίας που αφορούν ΟΛΕΣ τις τάξεις** (βλέπε το έντυπο με τους κοινούς δείκτες επιτυχίας).

- Μπορείτε να αναπροσαρμόσετε το χρόνο της κάθε ενδεικτικής δραστηριότητας του Οδηγού Εκπαιδευτικού ανάλογα με το υφιστάμενο ωρολόγιο πρόγραμμα, αλλά κυρίως με τις ανάγκες των μαθητών/τριών της κάθε ομάδας. Λάβετε υπόψη επίσης τις υφιστάμενες ανάγκες του σχολείου και της κοινότητας για τον σχεδιασμό δράσεων βάσει των οδηγιών του Προγράμματος Σπουδών Αγωγής Υγείας. Οι στόχοι της τρέχουσας σχολικής χρονιάς επίσης είναι σημαντικό να υλοποιηθούν μέσα από τις δράσεις που θα επιλέξετε να υλοποιήσετε με τους/τις μαθητές/τριές σας.
- Εσείς αποφασίζετε για την επιλογή των δραστηριοτήτων και το σχέδιο δράσης που θα εφαρμόσετε. Κάποιες δραστηριότητες μπορούν να

διαφοροποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες που έχουν οι μαθητές/τριες σας, το σχολείο και η τοπική κοινότητα. Για παράδειγμα:

- Αν διαπιστώσετε πως οι μαθητές/τριες στο σχολείο όπου εργάζεστε επιδεικνύουν παραβατική συμπεριφορά ή δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους, τότε θα πρέπει να εστιάσετε την προσοχή σας στις αντίστοιχες θεματικές ενότητες και με τη βοήθεια των δεικτών επιτυχίας και των ενδεικτικών δραστηριοτήτων να σχεδιάσετε τον προγραμματισμό και το σχέδιο δράσης.
- Μπορείτε να σχεδιάσετε και να αναπτύξετε τις δικές σας δραστηριότητες (με τις κατάλληλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις), που να ανταποκρίνονται στους αντίστοιχους δείκτες επιτυχίας και που ικανοποιούν τη φιλοσοφία των νέων αναλυτικών προγραμμάτων της Οικιακής Οικονομίας.
- Οι δραστηριότητες του Οδηγού Εκπαιδευτικού καθώς και επιπρόσθετες εκπαιδευτικές δραστηριότητες είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού: (<http://www.moec.gov.cy> → εκπαιδευτικό σύστημα → Μέση Εκπαίδευση → Εκπαιδευτικό υλικό → Οικιακή Οικονομία).
- Μπορείτε επίσης να συμβουλευέστε τον ιστόχωρο Αγωγή Υγείας του ΥΠΠ (http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias/index.html) όπου είναι διαθέσιμο ποικίλο υποστηρικτικό υλικό που αφορά τόσο το Δημοτικό όσο και το Γυμνάσιο. Η ιστοσελίδα του Συνδέσμου καθηγητών/τριών Οικιακής Οικονομίας (www.oikoik.org) περιέχει επίσης υποστηρικτικό υλικό για τα νέα αναλυτικά του κλάδου, καθώς και εργασίες – δράσεις συναδέλφων.
- Η συχνή και προσεκτική μελέτη του Οδηγού Εφαρμογής των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων και του ΠΣΑΥ, είναι απαραίτητη για την καλύτερη εμπέδωση της φιλοσοφίας των Αναλυτικών Προγραμμάτων Οικιακής Οικονομίας.
- Το περιεχόμενο των παραρτημάτων συνίσταται να αξιοποιείται.
- Οι πηγές/βιβλιογραφία της κάθε θεματικής ενότητας είναι έγκυρες και βοηθούν τον/την εκπαιδευτικό να κατατοπιστεί και να ενημερωθεί καλύτερα για αυτήν (γνωσιολογικά και μεθοδολογικά).

Πρακτική εργασία

- Συστήνεται να πραγματοποιούνται 2– 3 πρακτικές εργασίες (ετοιμασία παρασκευασμάτων) σε κάθε τάξη.
- Μία προγραμματισμένη πρακτική εργασία μπορεί να καλύπτει πολλούς Δείκτες Επιτυχίας διαφόρων Θεματικών Ενοτήτων. Για παράδειγμα:
 - 1.1 Ανάπτυξη και Εξέλιξη Εαυτού
Οι μαθητές/τριες μπορούν να ετοιμάσουν παρασκευάσματα πλούσια σε βιταμίνες και ανόργανα άλατα έτσι ώστε να υιοθετήσουν τις υγιεινές διατροφικές επιλογές στη σημαντική ηλικία της ανάπτυξής τους (υγεία - εφηβεία).
 - 1.3 Αξίες Ζωής
Οι μαθητές/τριες μπορούν να φτιάξουν παρασκευάσματα που θα πωληθούν για φιλανθρωπικό σκοπό (εθελοντισμός).
 - 4.1 Αγωγή του Καταναλωτή
Οι μαθητές/τριες μέσα από ένα απλό παρασκεύασμα μπορούν να εμπνεύσουν τις τεχνικές διαφημίσεων.
 - 2.3 Φυσική Δραστηριότητα και Υγεία
Οι μαθητές/τριες ετοιμάζουν έναν αναζωογονητικό ρόφημα για να σβήσουν τη δίψα τους μετά τη φυσική τους δραστηριότητα.

Παραδείγματα σύνδεσης ενοτήτων και υποενοτήτων

- Στην ενότητα της Υφασματολογίας στην Α' Γυμνασίου, τονίζεται η ανάγκη σύνδεσής της με άλλες θεματικές ενότητες του ΠΣΑΥ π.χ. «Μόδα και Μ.Μ.Ε., Διατροφικές διαταραχές, εικόνα σώματος και ο ρόλος των Μ.Μ.Ε.».
- Στην υποενότητα «Διαπολιτισμικότητα – Αποδοχή και Διαχείριση της Διαφορετικότητας» , τονίζεται η ανάγκη σύνδεσής της με άλλες θεματικές ενότητες του ΠΣΑΥ π.χ. «1.1.3 Ανθρώπινες Ανάγκες» Α' Γυμνασίου, «1.3. Αξίες Ζωής», «3.1 Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία», «4.3 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις».

- Στην υποενότητα «4.2 Επαγγελματική Αγωγή» η σύνδεση με την με την ενότητα 1.1 Ανάπτυξη και Εξέλιξη Εαυτού είναι απαραίτητη (Διαδικασία λήψης απόφασης, Αυτογνωσία, Πυραμίδα Maslow (Ανάγκες-Αυτοεκπλήρωση). Μπορείτε επίσης να επιλέξετε δραστηριότητες που προτείνονται σε αυτή την υποενότητα και που παράλληλα δείκτες επιτυχίας άλλων υποενοτήτων. Για παράδειγμα:
 - «3.1 Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία» (Επαγγέλματα και φύλο: Στερεότυπα)
 - «4.3 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις» (Παιδική Εργασία Δικαιώματα παιδιού, Ανεργία)
 - «4.1. Αγωγή Καταναλωτή» (Διαφήμιση ενός επαγγέλματος)
 - Το περιεχόμενο της υποενότητας «4.2.Οικονομική Αγωγή», στη Γ΄ Γυμνασίου δεν έχει ακόμα ετοιμαστεί για τον Οδηγό Εκπαιδευτικού. Παρόλα αυτά, η υποενότητα αυτή μπορεί να καλυφθεί μέσα από άλλες υποενότητες. Για παράδειγμα:
 - ❖ Ατομικές ανάγκες – Κατάρτιση προσωπικού ή/και οικογενειακού προϋπολογισμού
 - ❖ Διαχείριση πόρων - αποταμίευση
 - ❖ Έρευνα αγοράς – Αγωγή καταναλωτή
 - ❖ Υφασματολογία – Λαϊκή τέχνη – κοστολόγηση
 - ❖ Πρακτικές εργασίες
 - ❖ Κόστος – Χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών
 - ❖ Ανεργία, Φτώχεια – Επαγγελματική Αγωγή
 - ❖ Υγεία – Δημόσια Υγεία
 - ❖ Εθελοντισμός
 - ❖ Περιβάλλον και οικονομία
- Η περιβαλλοντική αγωγή αφορά επίσης όλες τις βαθμίδες του Γυμνασίου και καλείστε να εφαρμόζετε δραστηριότητες και δράσεις που ενισχύουν την αειφόρο ανάπτυξη και την περιβαλλοντική ευαισθησία. Η διαδικασία και τα οφέλη της ανακύκλωσης, καθώς η ανάδειξη της αναγκαιότητας να γίνει η ανακύκλωση καθημερινή συνήθεια όλων με τρόπο δημιουργικό και είναι ένας από τους στόχους στο Γυμνάσιο. Παράλληλα, συστήνεται η προώθηση περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των μαθητών/τριών σε θέματα που άπτονται των απορριμμάτων και των επιπτώσεών τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, μέσω ολιστικής προσέγγισης και βιωματικής μάθησης.

- Η συνεργασία εκπαιδευτικών ειδικότητας είναι απαραίτητη, αλλά και η συνεργασία με άλλες ειδικότητες μπορεί να επιφέρει αποτελεσματικές αλλαγές στο περιβάλλον του σχολείου και όχι μόνο.

Η αξιολόγηση των μαθητών/τριών είναι καθημερινά απαραίτητη και μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω διάφορων εκπαιδευτικών μεθόδων αξιολόγησης (ΠΣΑΥ, κεφάλαιο 4.Αξιολόγηση, σελ. 26)

Συστήνεται να εφαρμόζετε ποικίλες διδακτικές προσεγγίσεις που στηρίζονται στην ενεργητική μάθηση, τη διερεύνηση και την ομαδική εργασία. Τέτοιες μεθοδολογικές προσεγγίσεις αναφέρονται στο ΠΣΑΥ και περιλαμβάνονται σε κάθε υποενότητα της κάθε βαθμίδας του Γυμνασίου.

Συστήνεται να κουβεντιάσετε με τους μαθητές/τριές σας, από την αρχή, τους κανόνες που θα τηρούνται στη τάξη – εργαστήριο με στόχο να δημιουργηθεί κλίμα εμπιστοσύνης τόσο ανάμεσα σε εσάς και τους/τις μαθητές/τριές σας όσο και ανάμεσα στους/στις ίδιους/ες τους/τις μαθητές/τριές. Σημαντικό είναι να τηρούν οι μαθητές/τριές τους κανόνες ασφάλειας του εργαστηρίου. Βεβαιωθείτε ότι οι κανόνες αναρτώνται καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς σε περίοπτο μέρος κατά τη διάρκεια του μαθήματος, έτσι ώστε να μπορεί να γίνεται πάντοτε αναφορά σε αυτούς.